

Hana bóröndje III.

**Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák**

6. évfolyam

Programcsomag: Az én dimenziói

A modul szerzője: Szekszárdi Júlia

Címlapkép: szkc106_09_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	11-12 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Annak bemutatása, hogy miként válhatott egy ismeretlen kislány tragédiája három kontinenst átívelő, példaerejű történeté
A modul témái, tartalma	Témái: Mesék, versek, történetek, életek – Hana bőröndje A problémakört folytató csoportok számára a foglalkozás a gyűjtött anyag bemutatásával indul; a központi téma a japán „Kis Szárnyak” csoport és Hana bátyja közötti kapcsolat létrejötte, valamint annak taglalása, hogy mi mindent jelent e találkozás fényében a múlt idézése
Megelőző tapasztalat	Hana Brady története, filmek, olvasmányok
Ajánlott továbbhaladási irány	Emlékhelyek, múzeumok meglátogatása, gyűjtés a témában történelmi könyvekből, az internetről; meg lehet próbálni kapcsolatba lépni Fumikóval és a Kis Szárnyakkal, rajzokat, írásokat küldeni nekik
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága, érzelmeink pontos azonosítása, nyitottság Önszabályozás: tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémakezelés Társas kompetenciák: együttműködés, empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Kiemelt fejlesztési feladatok (törekvés a tanulók ön- és világszemléletének formálására, szerezzenek információkat az emberiség globális problémáiról és a nemzetközi együttműködésről) A tantárgyakhoz: történelem, földrajz, dráma A modulokhoz: <i>Hana bőröndje I., II.</i> (szkc106_07, szkc106_08)
Támogató rendszer	Történelemkönyvek, földrajzi, illetve történelmi atlaszok; Miklósi László: <i>Tanítható-e a Holocaust?</i> http://www.nol.hu/framed/391819/ ; Karen Levine: <i>Hana bőröndje</i> . Minerva Nova Kiadó, 2003; <i>Anna Frank naplója</i> . Európa Könyvkiadó. Budapest, 1962; Ember Mária: <i>Hajtűkanyar</i> . Noran Könyvek, 2007; filmrészletek: <i>Schindler listája</i> (r.: S. Spielberg, 1993), <i>A zongorista</i> (r.: R. Polanski, 2002), <i>Valahol Európában</i> (r.: Radványi G., 1947), <i>Az élet szép</i> (r.: R. Benigni, 1997), <i>Sorstalanság</i> (r.: Koltai L., 2005)

Módszertani ajánlás

Az **A** variáció azoknak az osztályoknak készült, akik már két korábbi alkalommal találkoztak Hana történetével (szkc106_07, szkc106_08). A modul **B** variációjában olyan feldolgozást javasolunk, amely a történet globális vonatkozásaira helyezi a hangsúlyt, és elsősorban azzal foglalkozik, hogyan sikerült egy japán pedagógusnak saját tanítványai számára elevenné, átélhetővé tenni Hana történetét.

A Hana bőrdíj képanyaga kivetíthető formában áll rendelkezésre. Ehhez szükség van megfelelő berendezésre (PC vagy laptop, projektor).

A történet feldolgozása több szempontból is nagy körültekintés igényel. Számolni kell azzal, hogy nem csupán a különböző osztályok, hanem azon belül az egyes gyerekek is igen eltérő módon reagálhatnak az esetre. Mivel ez a generáció saját szűkebb és tágabb környezetében, a média közvetítésével, a virtuális térben meglehetősen sok agressziót és borzalmat tapasztal, sokuk számára ez megszokott napi látvánnyá vált, és vannak, akiket lényegesen nehezebb érzelmileg megérinteni. Ugyanakkor, ha ezt nem mindig mondják is ki, szorongást válthat ki belőlük, ha tragikus sorsokkal, főleg az ő korosztályukba tartozó gyerekek halálával szembesülnek. Tehát törekedni kell arra, hogy a tanulók egyrészt megérezzék, hogy ez a kislány akár az osztálytársuk is lehetne, így a sorsa nem lehet közömbös a számukra, másrészt feldolgozzák az erre való rádobbanással együtt járó rettegést.

*A másik érzékeny probléma magának a zsidókérdésnek a felmerülése. E téren nyilván más megközelítést kell választani abban az esetben, ha az osztály érintett a témában, tehát jelen vannak identitásukat nyíltan vállaló tanulók, vagy ha felmerültek már az osztályban rasszista megnyilvánulások (előfordultak például horogkeresztjások, volt példa a „zsidózásra”), illetve ha ez a téma még nem foglalkoztatta az osztály tanulóit. Ha a gyerekek találkoztak már szélsőséges megnyilvánulásokkal, mindenképpen szükség van arra, hogy megértessük velük, mit jelentett néhány évtizeddel ezelőtt a horogkereszt, és milyen következményekkel járt ártatlan emberek és gyerekek számára a zsidóüldözés. Hana története ebben az esetben hozzásegíthet ahhoz, hogy a gyerekek elgondolkodjanak, milyen szörnyű következményekkel járhat ártatlan és gyanútlan emberek számára is a gyűlölködés. *Ne felejtjük el: erről a történelmi korszakról a hatodikosok még nem tanultak, és meglehetősen esetleges információik vannak a téma egészéről.**

Ügyelni kell arra, hogy az akció- és horrorfilmekben nevelkedő gyerekek ne sodródjanak el a történet akár horrorisztikusan is hatni tudó részletei felé, hanem a dolog emberi oldalát figyeljék. Az érzéketlenebbnek mutakozó gyerekek számára különösen hasznosak lehetnek azok a feladatok, ahol bele kell élniük magukat a történetbe (pl. szerepjátékok). (Mi lenne, ha veled, a te családdal esne meg ilyesmi?) *Ne felejtjük el azonban, hogy mégiscsak nagyon fiatal, hatodikos gyerekekről van szó, és nem feltétlenül érzéketlen az a gyerek, aki nem mutatja ki, hogy mit gondol, mit érez. Sőt a gúnyos, cinikus, agresszív megnyilvánulások ebben az életkorban – főleg a fiúknál – gyakran (ha nem is mindig) a valódi érzelmek leplezését, a félelem kompenzálását jelezhetik.*

A témával régebben foglalkozó csoport a gyűjtött anyag bemutatásával kezdi a munkát, és felidézi a Hana Brady életéről tanultakat. A másik csoportnál érdemes követni *Karen Levine* könyvének logikáját, és a japán gyerekek szemszögéből közelíteni a történethez.

Tanácsos az ülőhelyeket körben elhelyezni. A bemutatóhoz írásvetítőre vagy számítógépre (laptopra) és projektorra lehet szükség.

A tartalom és a módszerek kiválasztása függ a csoport tagjainak előzetes felkészültségétől, érdeklődési irányától. Helyet kell engedni a vitának, kerüljük a „kérdve kifejtő” módszert. A témáról meglehetősen szélsőséges nézetek is terjednek a fiatalok, sőt a gyerekek között is; ha ilyen jelenik meg, foglalkozni kell vele. De semmiképpen sem autoriter módon, hanem türelmesen, érvekkel, olyan tempóban, amellyel a legoptimálisabb hatást érhetjük el.

A sztereotípiák enyhítése, az előítéletek szelídítése nagy és nehéz feladat. A Hana Brady-történet a személyesség erejével adhat esélyt az elmozdulásra.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A kérdésben erősen érintett gyerekek érzékenységét mindenképpen figyelembe kell venni már csak azért is, mert a mi viselkedésünk modellértékű lehet a gyerekek előtt.

Osztályozásra nincs szükség, és ha azt akarjuk, hogy mindenki megnyilvánuljon, merjen őszinte véleményt mondani, ne minősítsünk, és csak a pozitív szereplést emeljük ki.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – A történet képekben

P2 – A végállomás: Auschwitz

P3 – Kis Szárnyak

P4 – Gyerekrajzok

P5 – Olvasói vélemények a könyvről

P6 – A teljes képanyag sorrendje

Tanulói segédletek

D1 – Nyomozás Hana Brady után (d2)

D2 – Toronto, Kanada, 2000 augusztusa (d2)

D3 – Olvasói vélemények a könyvről (d1)